

**Перелік питань для підготовки до Державного екзамену «Історія» ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)**

1. Становлення та розвиток людського суспільства на території України в ранній період (палеоліт, мезоліт, неоліт, енеоліт, ранній залізний вік).
2. Античні міста-держави на території Північного Причорномор'я.
3. Іраномовні племена на території України в I тис. до н. е. (кіммерійці, скіфи, сармати).
4. Походження слов'ян та їх розселення на території України.
5. Утворення Руської держави. Роль норманів у процесі формування державності у Середньому Подніпров'ї у IX–X ст.
6. Суспільно-політичні відносини в Київській Русі в XI – на початку XII ст.
7. Культура Київської Русі IX–XIII ст.
8. Монголо-татарські завоювання у Східній Європі та їх вплив на історичний розвиток українських земель.
9. Писемні джерела до історії Київської Русі.
10. Галицько-Волинське князівство в XIII ст.: особливості політичного та соціально-економічного розвитку.
11. Приєднання українських земель до складу Великого Князівства Литовського та їх політичний статус у XIV – першій половині XV ст.
12. Політичні унії між Литвою та Польщею та їх вплив на долю українського етносу.
13. Українська культура, національні та релігійні рухи в Україні XIV–XVII ст.
14. Основні групи джерел з історії України XVII–XVIII ст.
15. Українські землі під владою Речі Посполитої у другій половині XVII–XVIII ст.
16. Запорізька Січ у XVI–XVIII ст.: територія, устрій, значення.
17. Українсько-польська війна в 1648–1653 рр. та її наслідки.
18. Основні напрями внутрішньої і зовнішньої політики Богдана Хмельницького.
19. Гетьманство Івана Виговського. Гадяцький трактат.
20. Гетьманство Петра Дорошенка: спроба об'єднання України.
21. Гетьманщина на зламі XVII–XVIII ст. Військовий та адміністративний устрій Гетьманщини. Іван Мазепа та Пилип Орлик.
22. Українське національне відродження першої половини XIX ст. у Наддніпрянщині й Галичині: порівняльна характеристика.
23. Українські політичні партії в Галичині на зламі XIX–XX ст.: програмні засади й діяльність.
24. Політизація українського руху в Наддніпрянщині наприкінці XIX – на початку XX ст.
25. Україна в роки Першої світової війни.
26. Українська Центральна Рада: становлення національної державності.
27. Відродження та занепад УНР у період правління Директорії.
28. Утворення ЗУНР. Українсько-польська війна 1918–1919 рр.
29. Національна та економічна політика більшовиків в Радянській Україні в 20-ті рр. XX ст.
30. Західноукраїнські землі в 1919–1939 рр.: суспільно-політичне становище та національні рухи.
31. Голодомор 1932–1933 рр. в історичній пам'яті українського народу та в науковому дискурсі.
32. Українська культура в 20–30-х рр. XX ст. «Розстріляне відродження».
33. Україна в період Другої світової війни і в перші повоєнні роки.
34. УРСР в середині 1950 – першій половині 1980-х років: головні тенденції розвитку та етапи.
35. Український дисидентський та правозахисний рух 60-х – 70-х рр. XX ст.
36. Розпад СРСР та відновлення незалежності України.
37. Суспільно-політичний розвиток України в 1991–2022 рр.: основні віхи.
38. «Помаранчева» революція та «Революція гідності» в Україні: обставини, перебіг та наслідки.
39. Російська анексія українського Криму 2014 р.
40. Російська агресія щодо України у 2014–2022 рр.: мілітарні, політичні та міжнародно-правові аспекти, волонтерський рух.
41. Українська національна традиція в козацьких літописах Самовидця, Граб'янки, Величка.
42. Українська історіографія доби романтизму: від «Історії русів» до М. Костомарова.
43. «Київська школа» в історіографії: В. Б. Антонович та його учні.

44. Діяльність НТШ у Львові (кінець XIX ст. – початок XX ст.).
45. Концепція історичного розвитку українських земель в працях Михайла Грушевського.
46. Державницький напрям в українській історіографії (В. Липинський і С. Томашівський, Д. Дорошенко).
47. Сучасна українська історіографія: основні напрями і концепції.
48. Особливості грецького варіанту державотворення. Афінська демократія. Суспільно-політичний устрій Спарти.
49. Завоювання Олександра Македонського. Епоха еллінізму.
50. Історія Риму: царський та республіканський періоди.
51. Візантійська імперія: етапи історичного розвитку.
52. Слов'янська колонізація Балканського півострова (VI–VII ст.).
53. Виникнення та розвиток ранньофеодальних монархій в Західній Європі (V– X ст.).
54. Завоювання вікінгів в Європі (VIII–XI ст.).
55. Священна Римська імперія. Боротьба за інвеституру.
56. Роль Хрестових походів в історії середньовічної Європи.
57. Формування станових монархій в країнах Західної Європи (XIII–XV ст.).
58. Арабське завоювання Піренейського півострова. Реконкіста.
59. Розвиток самоуправління у середньовічній Європі: міське, цехове, університетське.
60. Виникнення середньовічних держав в Центрально-Східній Європі (VII – X ст.).
61. Гуситський рух: виникнення, ідеологія, наслідки.
62. Османська експансія у Південно-Східній Європі (друга половина XIV–XVII ст.).
63. Еволюція станової монархії в Польщі: Річ Посполита в XVI – XVII ст.
64. Московське царство: формування самодержавного абсолютизму і завоювання територій (XV – XVII ст.).
65. Епоха Відродження: найважливіші культурно-інтелектуальні досягнення європейців.
66. Великі географічні відкриття та їх наслідки для Європи та світу.
67. Реформація та Контрреформація в Європі.
68. Тридцятилітня війна в Європі. Вестфальська система міжнародних відносин.
69. Становлення парламентської монархії в Англії (кінець XVII–XVIII ст.).
70. Апогей французького абсолютизму (друга половина XVII – середина XVIII ст.).
71. Поділи Речі Посполитої: причини, учасники, наслідки.
72. Війна за незалежність північноамериканських колоній. Утворення США.
73. Велика французька революція кінця XVIII ст.: на шляху до громадянського суспільства.
74. Країни Західної Європи в період наполеонівських воєн. Віденський конгрес 1814 – 1815 рр.
75. Революції 1848–1849 рр. у Європі: ліберальні та національні вимоги.
76. Промислова революція та економічна модернізація в країнах Західної Європи в XIX ст.
77. Конституційні реформи 1860-х рр. у країнах Західної Європи.
78. Реформи 60–70-х рр. XX ст. у Російській імперії: зміст та результати.
79. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних договорів. Ліга Націй.
80. Революція і громадянська війна в Росії (1917–1921 рр.).
81. Формування тоталітарного режиму в СРСР в 1922–1939 рр.
82. Фашистський режим в Італії та нацизм у Німеччині міжвоєнного часу: порівняльний аспект.
83. Друга світова війна (1939–1945 рр.): учасники, стратегія, етапи, Рух опору в Європі.
84. Формування післявоєнного міжнародного порядку: Ялтинсько-Потсдамська система.
85. Встановлення комуністичної влади в країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1944–1948 рр.).
86. Етапи і віхи суспільно-політичного розвитку СРСР у 1945–1991 рр.
87. Кризи тоталітарних режимів у Центрально-Східній Європі (50–60-ті роки XX ст.).
88. “Оксамитові революції” і трансформації посткомуністичних суспільств у Центрально-Східній Європі (1989–1999 рр.).
89. Поглиблення євроінтеграційних процесів на зламі XX–XXI ст.: створення та розбудова Європейського Союзу.
90. Утворення КНР. Внутрішня і зовнішня політика Китаю (друга половина XX – початок XXI ст.).